

23. januar 2023

UPA 2023/164

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Ilumut Danmarkimiit avissaarniarneq inuup inuuneraniit naleqarnerusutut isigineqassanersoq apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartuni ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Inuk kinaluunnit peroriartorluni nammineerumalluni angajoqqaaminiit avissaarusulertarpoq. Inuunerup ilagiinnarpaa. Inuiaat kikkulluunniit nammineerusussuseqarlutik nunamik allamik isumalluuteqarneq qimakkusulertarpaat.

Allaammi oqartoqartalersimavoq qanorluunniit akeqaraluallarpad, qanorluunniit naleqaraluallarpad massakkorpiaq Naalagaaffinngortariaqartugut. Allaat oqartussaaffiit suli tigusimangisagut imminiik, ilai oqarput. Allaallu inuup inuuneranik naleqaraluarpat ilumut taamaaliorniarput? Ajoraluartumimmi inuit peqqinnissaqarfitsinniit ikiorserneqarsinnaagaluarlutik toquinnartarput. Nammineerusunneq paasinaraluartoq inuup inuuneranik naleqassappat, ernumanarluinnartumik ingerlalertornissarput oqallisigineqarnissaa kissaatigalugu taamatut ammasumik saqqummiivugut.

Uanili apeqqut pingaarutilik tassaavoq, inuup inuunera qanoq isumaqarpa? Inuup atugai qanoq naleqartinneqarpat? Nuna nammineertoq oqariartuutigineqartuarpoq, taamaattorli inuk nammineertoq uagutsinniit pingaartillugu eqqaalaarusupparput.

Takorluulaartigumi inuit tamavitta isumaqatigiilluta, partiit tamavitta isumaqatigiikkutta, qaa massakkut Naalagaaffinngorniarta. Taava imaassanerpa tassa piareertugut? Akerliusoqarunnaaruni aningaasaqarnikkut immitsinnut napatissinnaalersimassaagut? Inuittaaq tamatta sullarilluta pisortaniit isumalluuteqarunnaariaasaassaagut?

Atassummiit apeqqutaatippallaanngilarput Naalagaaffiunersugut immaqaluunniit Naalagaaffinngorusunnersugut. Pingaartilluinnarparpummi innuttaasut atugaasa sallinneqartuarnissaat. Aatsaat tusalerunangilarsi oqarluartaaruterput Inuk Qitiutillugu. Innuttaasummi tassaapput nammineernerulernissamik pilersitsisussat. Uagullu politikkerit tassaavugut killilersuinata inuit kiffaanngissusaannik pilersitsisussat.

Nunami innuttaasoqanngippat pinngortitaannaavoq kusanartorsuaq.

Ilaasa siunertaq kusanartoq angorusullugu eqqartoraat, ilaasalu QANOQ taanna angussanerlugu eqqartoraat. Paasinarpoq akerleriippaluttumik oqallinneq ingerlasarmat. Allaallu inuiaqatigiit avissaartuuttutut isikkoqarluta.

Tamattami inuit uniaaluunnginnatta, tamallu oqartussaaqataanerit tunngavigalugu ingerlajumagatta qaqugukkulluunniit isumaqatigiittuaannarsinnaanngilagut. Sapinngisamilli isumaqatigiisutigisigu

suna eqqartornerlugu. Naalagaaffinngorusunneq aappimik naamimilluunniit tunngavilik eqqartarparput? Immaqaluunniit QANOQ taanna anguniarneqarnersoq eqqartorparput? Ilaasa Naalagaaffinngornissaq eqqartorumagaat ilaasalu innuttaasut atugaat eqqartorumagaat.

”Inuusuttorsuuvusi saperasi isumaqaleritsi” oqartoqarpoq. Aap piumassuseq nukiuvoq. Naalagaaffinngornissamullu piumassuseq nukiusimappat ukiut 40-t sinnerlugit amerlanerussuteqangaartut piumagaluartut soormi taava sulii Naalagaaffinngunngilagit?

Inuit politikkerinik Naalagaaffimmik pilersitserusuttunik qinersisarput, ukiorparujussuarni, qularnanngilarlu aamma qinersinerup tullissaani aamma taamatut. Soormiuna taava sulii taasititsisoqanngila? Aqagu taasititsisoqarpat nalugunanngilarsi uagut qanoq taasissanersugut.

Allammi pisuuteqattaaginnarsinnaanngilagit, immitsinnut qiviartariaqarpugut, nassuerutigisariaqarpagullu nammineerluta suut pikkorluffiginerigut. Nammineerlutalu akisussaaffik tigusinnaalersimagutsigu angusaqarluarnissarput qularnanngilaq. Naalagaaffimmiuna nammineerluta pilersitassarput. Arlaata qulaaniit tunniunnavianngilaa, pisuutitsiarnikkullu pilersitassaanani.

Utoqqatserfigineqalersimavugut, piffissanngorsoraarpullu massakkumiit nammineq akisussaaffeqalernissarput, pisortanik isumalluuteqarunnaarnissaq, oqallinnerlu Naalagaaffinngornissamut akuersaartuunermit akerliunermiillu apeqqut uteqattaarunaarlugu, QANOQ ingerlariaqqinnissaq ukkatarilernissaa oqallisigitigu.

Siunertamik suaruteqartarneq killiffigiinnarnagu, nammineq akisussaassuseqarneq, nassueruteqarsinnaassuseq, pisuutitsiunnaarluta, immitsinnut nalligiinnarunnaarluta aqutissagut iliuusissagullu eqqartortigit.

Qitornagut kissumiaannarunnaarlugit inuttut nammineersinnaassuseqarmata tatigitigit.